

DIRECTIVA PĂSĂRI ȘI VÂNĂTOAREA

Dr. ing. Dan Traian Ionescu

Ce este Directiva Păsări ?

- Un instrument de lucru al statelor membre UE, una din directivele privind conservarea biodiversității, alături de Directiva Habitatare și specii
- Scopul: protecție, managementul și controlul speciilor de păsări sălbatice de pe teritoriul UE
- Statele membre trebuie să oprească declinul populațiilor și să îmbunătățească statutul speciilor rare / amenințate
- Să se asigure că nici o specie nu devine **AMENINȚATĂ**

Ce prevede Directiva Păsări ?

Statele membre UE se obligă să:

- Protejeze, mențină și renatureze o diversitate și suprafață suficientă de habitat pentru toate speciile de păsări vizate de directivă
- Clasifice ca Arii de Protecție Specială Avifaunistice (SPA-uri) cele mai reprezentative teritorii mai ales pentru conservarea habitatelor păsărilor din **anexa I** a directivei
- Speciile din anexa I: măsuri speciale de conservare a habitatelor

- Să ia măsuri similare pentru speciile migratoare neincluse în anexa I
- Să ia măsuri asemănătoare pentru evitarea deteriorării habitatelor și perturbării speciilor în SPA-uri și alte suprafețe
- Să interzică vânzarea, ținerea în captivitate, uciderea sau capturarea intenționată etc. a păsărilor (unele derogări la anexa III)

Pentru protecția habitatelor:

- Declarația de SPA-uri ce vor fi parte a rețelei Natura 2000 (mai ales pentru speciile din anexa I a directivei)
- SPA-urile vor avea ca obiective generale:
 - management corespunzător
 - refacerea biotopurilor distruse
 - prevenirea poluării
 - evitarea deranjării păsărilor
- Până în 2005, România a declarat la nivel național câteva zeci de SPA-uri, se va ajunge probabil la 20-25 % din teritoriul țării

Vânătoarea

- ✓ Speciile din anexa I **NU** trebuie să facă obiectul vânătorii
- ✓ România prin Legea Protecției Vânatului s-a aliniat în mare măsură prevederilor directivei
- ✓ Specii din anexa I: **gâsca cu gât roșu, gârlița mică, rața roșie, cocoșul de munte, ierunca, becațina mare**
- ✓ Speciile din anexa II pot face obiectul vânătorii

Reglementări generale privind vânătoarea

- Statele membre să asigure prin vânătoare o utilizare rațională a avifaunei cinegetice
- **INTERZIS:**
 - vânătoarea în perioada reproducerii
(! În România cocoșul de munte se vânează la începutul perioadei de reproducere)
 - Vânătoarea în timpul migrației de primăvară
(! În România multe păsări de apă se vânează până la 28 februarie sau 15 martie, deci în timpul întoarcerii lor spre locurile de reproducere)
 - Aplicarea unor metode neselective sau cu efect pe scară largă (! În România vânătoarea la specii de talie mică, precum ciocârlia de câmp, vânătoarea la păsări în stoluri mari, uneori mai multe specii în stol etc.)

Vânătoarea în SPA-uri

- ❖ Nu este în mod obligatoriu interzisă vânătoarea în SPA-uri
- ❖ Trebuie reglementări prevăzute de la caz la caz în Regulamentele și Planurile de Management ale SPA-urilor (așa va prevedea viitoarea lege a vânătorii)
- ❖ Considerăm necesară interzicerea vânătorii în SPA-uri de suprafețe mici (zeci – câteva sute de ha) care au ca scop protejarea unor păsări migratoare sensibile la deranj sau ce pot fi confundate ușor cu alte specii

Acordul dintre FACE și BirdLife International asupra Directivei Păsări

- În 2004 a fost semnat un acord între cele două organizații, privind vânătoria în raport cu Directiva Păsări
- Acordul stipulează:
 - Recunoașterea Directivei Păsări și realizarea unui ghid referitor la vânătoria în raport cu directiva
 - Recunoașterea necesității conservării habitatelor
 - Declararea siturilor Natura 2000 – SPA-urilor nu este incompatibilă cu vânătoria
 - Vânătoria poate avea loc în interiorul acestor arii dacă nu se afectează obiectivele de conservare

- Se recomandă realizarea de acorduri asemănătoare la nivel local, regional și național
- Adoptarea unor reguli și măsuri de vânătoare la toate nivelurile (ex: vânătoarea la pasaj în crepuscul și cea pe ceață nu duc la o bună determinare a păsărilor ce vor fi vâdate, posibilitate mare de confuzie !)
- Implementarea unor Planuri de Management pentru speciile din anexa II care au un statut de conservare nefavorabil (ex: rața pestriță, sulitar, lingurar, moțată, cu cap negru, specii în aparență frecvente și abundente în unele părți ale României)
- Eliminarea alicelor de plumb până cel târziu în 2009 (problema stringentă a intoxicării păsărilor cu plumb – saturnism)

Documentul de ghidare privind vânătoarea în acord cu Directiva Păsări (august 2004)

- o Elaborat de Comisia Europeană împreună cu cele 2 org.
- o Obiectul ghidului: speciile de păsări din anexa II a Directivei Păsări
- o Idei generale:
 - Vânătoarea ca activitate poate cauza temporar scăderea utilizării habitatului, uneori semnificativ, afectând stabilitatea speciilor de păsări, fenomen variabil

Pentru SPA-uri, situri Natura 2000:

- Perturbarea semnificativă a unor specii rare sensibile trebuie analizată de la un sit Natura 2000 la altul (pentru fiecare SPA în parte)

- Suprafața ariei, prezența speciilor și alți factori pot clarifica dacă vânătoarea perturbă semnificativ situl (este necesar a se realiza studii de impact obiective și nu generate de interese de o parte sau de alta !)
- Vânătoarea în siturile Natura 2000 trebuie reglementată prin management la nivel local (Planuri de Management, Regulamente)
- Se pot crea zone unde vânătoarea este interzisă în interiorul unui sit Natura 2000 (ex: dacă situl are câteva mii de hectare, are mai multe sectoare distincte etc.) sau vânătoarea poate fi restricționată ca timp (ex: se vânează doar de 2 ori pe săptămână, doar două săptămâni pe lună, doar în lunile octombrie – decembrie etc.)

Pentru speciile de păsări

- Este interzisă uciderea deliberată sau capturarea prin orice mijloace a păsărilor sălbatice (legile noastre stipulează astfel de interdicții)
- Vânătoarea trebuie practicăată cu respectarea măsurilor la nivel național, în acord cu principiile ecologice, în special pentru păsările migratoare
(ex: rața roșie, specie protejată care cuibărește mai târziu, poate fi afectată de vânătoarea la alte specii, prin deranjul cauzat)

Sezoanele de vânătoare

- Se subliniază interdicția Directivei Păsări de a vâna în perioada reproducerii și a întoarcerii păsărilor spre locurile de cuibărit (pot apare diferențe de la specie la specie și chiar la aceeași specie privind aceste perioade)

IMPORTANT !

- Perioada reproducerii începe cu ocuparea teritoriului de cuibărit și se termină cu perioada de dependență a puilor după părăsirea cuibului
- Reîntoarcerea în locurile de reproducere este de regulă perioada ce începe odată cu părăsirea cartierelor de iernat și cu deplasarea păsării spre locurile de cuibărit

Riscul confundării speciilor

- ❖ Există riscul confuziei unei specii care se vânează cu alta la care vânătoria este interzisă sau a cărei sezon de vânătoare este închis
- ❖ Confuzii posibile:
 - rața roșie cu rața moțată, gârlita mică cu gârlita mare, becațina mare cu becațina comună, cormoranul mic cu cormoranul mare, stârcul roșu cu stârcul cenușiu
 - Speciile de rațe ce năpârlesc la începutul toamnei au penaj de "eclipsă", speciile fiind dificil de determinat cu precizie
 - Speciile care zboară în stoluri, selecția celor vânabile fiind uneori dificilă
 - La vânătorile de seară, pe ceață, la sărite, cu surprinderea păsărilor

- ❖ Confuzia se poate datora: distanței dintre vânător și pasăre, lumina, condițiile meteo – ceață, ninsoare, ploaie, vânt puternic, pregătirii vânătorului – capacitatea sa de a recunoaște speciile / cunoștințele sale teoretice și practice de identificare a speciilor de păsări

Este necesară o pregătire mult mai serioasă și temeinică în acest sens, bazată în primul rând pe recunoașterea speciilor în teren!!!

Riscul deranjării păsărilor

- Acest risc există și depinde de metoda de vânătoare, intensitate și frecvență, durată, specie, utilizarea habitatului, refugii alternative
- Păsările deranjate consumă energie în plus, nu se pot hrăni în condiții optime, nu pot acumula grăsimi pentru perioada de iarnă, le este perturbată năpârlirea (mai ales la rațe și găște sălbatice) etc.
- Sunt necesare studii aprofundate în acest sens
- Sunt necesare refugii / arii în care să nu se vâneze sau în care vânătoarea este limitată (flexibilitate)
- În România considerăm necesar declararea unor astfel de refugii mai ales pentru păsările de apă, în ariile cele mai importante de concentrare pentru hrănire, odihnă, înnoptare, năpârlire etc.

Rolul vânătorilor, gestionarilor fondurilor de vânătoare din România și a personalului din domeniul cinegetic în implementarea Directivei Păsări

Pentru a pune în practică prevederile Directivei Păsări, considerăm necesare:

- Cursuri de recunoaștere a păsărilor și de legislație națională / europeană / internațională privind conservarea biodiversității (acțiune amplă de instruire a personalului cinegetic și a vânătorilor)
- Evaluări ale efectivelor de vânat cât mai precise, inclusiv pentru specii de păsări de interes vânătorească, considerate neimportante economic (recensământul de iarnă al palmipedelor, evaluarea populațiilor clocitoare la unele specii etc.). Cum se pot obține cote de recoltă la multe specii de păsări dacă nu se cunoaște efectivul ?

- Întărirea pazei cinegetice, combaterea mai eficientă a braconajului
- Eliminarea factorilor perturbatori majori pentru păsări / vânat: pășunatul ilegal, excesiv, câinii de la stâne, arderea vegetației uscate (stuf, miriști etc.), tăierea ilegală a tufișurilor și perdelelor forestiere
- Planuri de Management Cinegetic la nivel național și local pentru speciile de păsări din anexa II a directivei și cu scopul general de conservare - renaturare a habitatelor și protecție a speciilor / populațiilor
- Renaturarea / reconstrucția ecologică / crearea de habitate, inclusiv cumpărarea de terenuri pentru aplicarea acestor acțiuni (ex: crearea de lacuri, bălți, insule pe întinderi mari de ape, decolmatări, împiedicarea transformării stufărișurilor importante în splcete etc.)
- Declararea și administrarea unor refugii pentru păsări, inclusiv a unor suprafețe pe care să nu se vâneze sau cu restricții de vânătoare
- Colaborarea permanentă cu: instituțiile din domeniul cinegetic și al conservării biodiversității, specialiștii domeniului din universități și institute de cercetare, ONG-uri, administratorii și custozii siturilor Natura 2000 și ai altor tipuri de arii naturale protejate

VĂ MULȚUMIM !

